

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemani veljaj: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani veljaj: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljaj 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljaj tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 270.

V Ljubljani, v sredo 25. novembra 1885.

Letnik XIII.

Deželni zbor kranjski

prišel je danes po slovesni sv. maši, ki jo je v stolnici ob 10. uri daroval preč. g. prošt Zupan, ob enajstih dopoldne svoje zborovanje. Prišli so bili vsi gg. poslanci, med njimi tudi mil. g. knez in škof, in g. deželni predsednik baron Winkler. G. deželni glavar grof Thurn odprl je zborovanje s sledečim nagovorom (slovenski):

Slavni zbor!

Na povelje Njih Veličanstva usojam si deželni zbor vojvodine Kranjske otvoriti.

Slavni zbor bo imel o navadnih pa tudi o posebnih zadevah obravnavati, o katerih mu bodo došli posebni predlogi. Med temi predlogi usojam si omeniti: preuredbo statuta in volilnega reda mesta Ljubljane, zgradbo lokalne železnice od Ljubljane v Kamnik, ustanovitev kmetijske šole v Rudolfovem, vravno priklad na direktni in indirektni davek za zemljiško-odvezni zaklad.

Žalostnim srcem moram pa tudi slavnemu zboru o elementarnih nesrečah poročati, ktere so našo domovino letos težko zadele. Tu in tam je huda ura, toča, povodenj različne pokrajine poškodovale. Povodenj je težko zadela Gorenjsko, posebno sodnijski okraj Kranjska gora. Na Notranjskem dolino Vipavo. Silno potreba je, da se hudourniki ukroté, in da se Sava, ktera se pri veliki vodi razširja in svoj tek spreminja, regulira. Potrebno bo primernih stavb poleg obrežja, pogozdovanja goličav itd. Pričakujmo in upajmo, da nam bo država zdatno pomagala, ker dežela v finančnem oziru že preobložena, sama na sebi ne bi mogla velikanskih stroškov premagati.

Slavnega zbora imenitna naloga bo v teh zadevah potrebno ukreniti. Prepričan sem, da bodo naš prečastiti gospod deželni predsednik na mero-dajnem mestu o teh zadevah naše prošnje zadovoljno in krepko podpirali.

Kar imam čast sedanjemu zboru predsedovati, sem že tretjkrat v žalostnem položaju naznaniti slavnemu zboru, da je nemila smrt zopet enega naših tovarišev uničila.

Umril je gospod poslanec Karol Rudež z naglo

smrtjo 12. januarja t. l. Umril je bil odlikovan z viteškim križem Franc Jožefovega reda za svoje zasluge, za povzdigo kmetijstva. Po celi deželi je znano, kako gorečo je bil pokojnik vnet in zavzet za blagor mile domovine, kako je vestno zastopal deželne interese. Blagi domoljub je radodarno podpiral obče koristne namene, šolo in uboge, in je zavolj svoje milosrčnosti in poštenosti vžival splošno ljubezen in spoštovanje. Večni mu bodi spomin! V znamenje sočutja povabim gospode se vzdigniti.

(Nemški:) Dalje mi je čast javiti veliki zbornici, da je ranjki zasobnik Viktor Smolč poznau kot prijatelj umetnije in veščak v njej, zapustil vse svoje premoženje z redkimi dragocenostmi deželnemu muzeju „Rudolfinišči“.

Vsled tega domoljubljenega akta pridobil je muzej oziroma dežela po ocenitvi na premoženji 95.000 goldinarjev. Deželni zastop skrbel bode za to, da se ime velikodušnega domoljuba in spomin na podpornika umetnije in znanosti ohrani v analih in v prostorih deželnega muzeja za večne čase. Gospode pa povabim, da vstanejo v hvaležen spomin velikanskega darila pokojniku na čast“.

(Slovenški:) „Naš presvitli najmilostljivi cesar je kakor vselej tudi v tem slučaju, za našo deželo očetovski skrbel, in v raznih prilikah skupno 9000 gold. poškodovanim podeliti blagovolil. Ne dvomim, da sprejme deželni zbor s hvaležnim priznanjem to navdušno darilo.

(Nemški:) Tudi prebivalstvo, ki slov po svoji prijaznosti, kakor tudi razna društva, zlagali so mile darove za pomanjšanje potrebe pri ponesrečenih vsak po svoji moči.

Dolžnost mi je blagosrčnim dobrotnikom najtopleje zahvaliti se tukaj za obilne dokaze sočutja in darežljivosti.

Slavnemu deželnemu zboru izročil se bo pa poseben predlog v zadevah poplavljenecv.

Prepričan sem, da se bodo gospodje poslanci tudi v tem zasedanju, kakor do sedaj vedno odlikovali po znanem svojem domoljubju.

V zavesti presrčne vdanosti in najvdaneje ljubezni do naše vladarske hiše, našemu gospodu in cesarju

(slovenski dokončevaje) vedno zvesto vdani Njih Veličanstvu zakličemo: Bog obvaruj, Bog ohrani našega presvitlega vladarja! Slava! Hoch!

Gosp. deželni predsednik baron Winkler pozdravil je potem deželni zbor. mu želel blagonosnega delovanja ter ga zagotavljal svoje podpore. Tudi je naznanil, da mu dozda še ni došel nobeden vladen predlog, mogoče pa, da mu med zborovanjem še kakošen pride.

Druga točka dnevnega reda bila je obljuba novih deželnih poslancev, in sicer mil. g. kneza in škofa dr. Jakoba Missia, g. Jakoba Hrena in g. Feliksa Stegnerja.

Zatem so prišla na vrsto naznanila deželno-zborovega predsedstva, in sicer se g. deželni glavar najprej spominja ranjkega poslanca g. K. Rudeža, ki je zmerom marljivo deloval za blagor naroda in bil zarad svojega blagega srea in svoje dobrodelnosti sploh priljubljen. V znamenje sočutja poslanci vstanejo. Dalje omenja oporoke g. Smoleta, ki je svoje premoženje zapustil deželnemu muzeju „Rudolfinum“. V priznanje in zahvalo poslanci vstanejo.

Potem se za reditelja izvolita gg. Kersnik in baron Lichtenberg, za potrjevalca zapisnikov pa gg. Robič in Dežman.

Ker pride na vrsto volitev raznih odsekov, pretrga se seja, da se poslanci dogovoré o njih sestavi. Ko se ob 1/4 na 1. uro zopet prične zborovanje, se v odseke volijo ti-le gospodje:

V finančni odsek: Mošé (načelnik), Bleiweis, Detela, Kersnik, Murnik, Poklukar, Vošnjak, Šuklje, Dežman (namestnik), Luckmann, Schwegel.

V gospodarski odsek: Poklukar (načelnik), Pakiž, Papež, Samec, Obreza, Lichtenberg, Gutmannsthal (namestnik), Detela, Faber.

V upravni odsek: Murnik, Grasselli (načelnik), Hren, Mošé, Svetec, Dežman (namestnik), Mauer, Papež, Faber.

V peticijski odsek: Stegnar, Lavrenčič, Pfeifer (načelnik), Zois (namestnik), Auersperg.

V odsek za letno poročilo: Šuklje, Dolenc, Robič, Sterbenec (načelnik), Dev, Faber, Taufferer (namestnik).

LISTEK.

Andrej baron Čehovin.

„Borba njemu zabava je draga,
Još mileje sakrušiti vraga,
Jer puščani prah,
Ne zadaje njemu strah.“
(Srbska narodna, pl. Živković.)

(Spisal M. Mihaeljev.)

Naj mi spoštovani čitatelji „Slovenca“ ne štejejo v zlo, ako se drznem tudi jaz nekaj o tem slavnem našem slovenskem junaku spregovoriti. K temu me je nagnila poslednja, t. j. 11. šte. „Lj. Zvona“ t. l. v predalu: „Slovenski glasnik“, str. 701—702, pod naslovom: „Andrej baron Čehovin“. Da sem prijel v svoji skromnosti še le zdaj za pero, je glavni razlog ta, da, kakor piše „Zvon“, so dozdanji biografi Čehovina (ali Zhehovina) imeli za — Italijana! Kakšna bedastoča je to! Italijan „di puro sangue“ bi se bil tako hrabro bil v laški uporni vojni leta 1848—1849, jeli si mogoče kaj tacega le misliti?! Javeljne!

Dalje je bil ta slavni junak rojak moje malen-

kosti, kajti rojstna vasica barona A. Čehovina gorenja Branica (pri Dolenicah z 12 hiš. šte.) je spadala do l. 1870 pod mojo rojstno duhovnijo v Gabriji pri Vipavi; odtihmal je pa ravno in to najbolj na neumorno prizadevanje družine istega slavnega junaka postala še z drugimi vasicami: Koboli in Čehovini*) pa Kodreči lastna pa neodvisna duhovnija (vikarija), ki šteje okoli 50 hiš. šte. in 350 duš. — Jaz sam sem še kot 12- do 14letni deček in učenec imel čast dvakrat videti slavnega junaka v l. 1852 in 1854, prišlega iz Italije na pohod njegovih starišev in sorodnikov. Vselej je prišel v nedeljo k sv. maši iz pol ure oddaljene Branice v Gabrije, okinčan z vsemi šesterimi svetinjami na prsih, jahajoč na konji, ktere ga je pustil v hlevu pri njegovi starejši sestri Mariji, poročeni Turk, ki je bila, kakor pričuje moj krstni list, moja krstna botra ali núnca. Prvič sem ga videl kot ulanskega ritmajstra l. 1852; njegov 70letni oče Marko mu je šel vsled njegovega spo-

*) Tako se zove cela vas, obsegajoča 12 do 15 hiš, (spadajoča popred pod Štijaško duhovnijo); v tej je bila tudi moja ranjca mati (Bog ji daj nebesa!), Tereza Čehovin, roj. (1802).
Pis.

ročila v priprosti „čehovski suknji“*) do Gorice naproti. Tu se srečata slavni sin junak pa njegov oče, vulgo „Rokec“ imenovan, ravno na Travniku, — zdaj zarad lepšega Italiji na čast „piazza grande“ — imenovanem. Bilo je tisti dan vse polno častnikov zbranih pred kavarno „Europa“, v katerih krogu je stal mnogo občudovani naš junak A. Č., vulgo „Dreječek Rokec“ imenovan. Ko zagleda svojega očeta prišlega na trg Travnika iz ulice Raštela, se ta koj vzdigne zapustivši svoje tovariše-častnike ter mu gre naproti. In glejte ta slavni junak in hvaležni sin se ni sramoval, akoravno je bil okinčan s tolikimi redovi in v sijajni ulanski suknji ritmajstra, svojega priprostega očeta ter mu podati desnico in ga objeti na javnem trgu „Travniku“ vpričo ostalih častnikov in ljudstva.

Ravno tako sem ga videl l. 1854 došlega na dom v Branico, ko je prišel prestavljen kot stotnik zopet k topništvu, za ktero je bil kakor nalašč

*) „Čehovski suknjo“ se imenuje tisto debelo domače suknjo iz živalske volne, navadno temno-rujave barve, ktero nosijo še zdaj Vipavci, zlasti po zimi; in od tod je morda tudi ime Čehovin, ker ime „Čeh“ pomeni tudi priprostega, trdega kmeta.
Pis.

Odseki so se precej konstituirali in izbrali svoje načelnike in namestnike.

Gosp. Svetec se potem spominja velikih darov, ki jih je presvitli cesar podaril od elementarnih nezgod poškodovanim prebivalcem na Kranjskem iz lastnega premoženja, ter predlaga, naj mu slavni zbor izreče zahvalo in naj g. deželni glavar to zahvalo primernim potom Njih Veličanstvu sporoči. Predloga se sprejmeta z živahnim pritrdjevanjem.

Ko je deželni glavar naznanil in razdelil došle peticije, izročili so se naslednji predlogi finančnemu odseku:

Poročilo deželnega odbora o računskem sklepu zemljišno-odveznega zaklada. — Poročilo deželnega odbora o računskem zaključku zemljišne odveze. — Poročilo deželnega odbora o računskem zaključku in proračunu deželno-kulturnega zaklada za l. 1884, oziroma 1886. — Poročilo deželnega odbora o računskem zaključku in proračunu muzejnega zaklada za l. 1884, oziroma 1886. — Poročilo deželnega odbora o podporah za zgradbe ljudskih šol. — Poročilo deželnega odbora o računskem sklepu za l. 1884 in proračunu za l. 1886 gledišnega zaklada. — Poročilo deželnega odbora o proračunu normalno-šolskega zaklada za l. 1886. — Poročilo deželnega odbora o računskem zaključku normalno-šolskega zaklada za l. 1884. — Poročilo deželnega odbora o proračunih za l. 1886 in računskih skepih za l. 1884 ustanovnih zakladov. — Poročilo deželnega odbora o proračunu za l. 1886 in računskem skepu za l. 1884 hiralničnega zaklada. — Poročilo deželnega odbora o računskem sklepu deželne vino- in sadjarske šole na Slapu za l. 1884. — Poročilo deželnega odbora o tem, kaj se je ukrenilo zaradi duhovne službe v deželni prisilni delalnici in o plačevanju dotičnih stroškov. — Poročilo deželnega odbora o računskih skepih dobroteljskih zakladov za l. 1884. — Poročilo deželnega odbora o nasvetu c. kr. deželne komisije za ravnanje zemljišne odveze, da bi se odpisala zaostala predplačila zemljišno-odveznega davka za komisijske in mejstavnostne stroške pri odvezi služnosti (servitut) grajščine Poljane v Črnomeljskem okraju. — Poročilo deželnega odbora o računskem sklepu za l. 1884 zaklada prisilne delalnice. — Poročilo deželnega odbora o petletnicah za družega slugo na državni veliki realki v Ljubljani. — Poročilo deželnega odbora o proračunu deželnega zaklada in njegovih podzakladov za leto 1886. — Poročilo deželnega odbora o tem, da je ranjki gospod Viktor Smolč postavil deželni muzej „Rudolfinum“ za bodočega univerzalnega dediča vse svoje zapuščine, in o dogovoru, ki je skleniti z gospodično Balbino Smolč zaradi takojšnjega prevzeta umotvorov.

Deželni glavar je ob 1/2. uri popoldne sklenil sejo, ter bo prihodnjo sejo naznanil pismeno.

● družbi sv. Cirila in Metoda.

Ustanovni odbor te družbe deluje s srečnim uspehom. Vabil k posvetovanju od 26. septembra t. l. glasečih se na to: ali naj bi se v kakem kraju ustanovila ta družba ali ne — odposlalo se je

vstvarjen, kajti pri ulancih se nek ni dobro počutil. Tudi takrat je prišel k sv. maši v Gabrije ter je bil povabljen na obed k gor omenjeni njegovi sestri Mariji, moji krstni nunci, ki je bila precej imovita. Da smo vsi Gaberci prvokrat kakor tudi drugokrat z obhajevanjem gledali in pozdravljali zelo vpludnega junaka-rojaka, si že lahko mislijo čitatelji „Slovenčev“; posebno pa še zato, ker je vselej prišel k sv. maši v našo snažno cerkev sv. Martina, posebnega varha vojaštva, dajal lep izgled pravega kristjana, — v znamenje, da tudi pod sijajno vojaško suknjo bije lahko krščansko srce, in da se ni treba nikakor vojaku sramovati svoje svete vzvišene vere, ktera požahnuje tudi vojaške čine! Saj daje tudi najviši armadni poveljnik presvitli cesar sam že od nekdaj enak lep izgled pobožnosti; zakaj naj bi tega ne delali nižje stoječi? Naš ranjki prezgodaj umrli junak je imel lepo navado vsaki dan svoje molitve opravljati, *) kajti bil je rojen od pobožnih starišev, kakor je sploh še ves slovenski narod.

(Konec prih.)

*) Pravil je sam svojemu še zdaj v Gorici živečemu sošolcu, da je molil vselej pred kako prasko ali bitvo lepo molitev: „Češčena bodi kraljica“ itd. in ovarovan je bil vseh nesreč.

Pis.

rodoljubom po Kranjskem in Štajarskem v zadostnem številu. Isto tako se je vročilo koroškim Slovincem dovolj pooblastil od 8. septembra t. l.: naj namreč smejo ustanovljati podružnice v zato primernih krajih. Prav taka pooblastila razpošilja družba te dni po Ljubljani, kjer se bo brezdvombeno osnovalo več podružnic, ter po Goriškem, Tržaškem in po nekoliko v Istri.

V kratkem času, kar posluje, je prejela družba 62 pismenih poročil. Naj tu očitno zabiležimo o teh pojavah raznih domoljubov to, kar bi utegnili zanimati občinstvo po Slovenskem sploh. Zapisano je vse v tem redu, v kojem so dohajale vstanovnemu odboru vesti in sestavljen je pričujoči pregled po aktih od časa ustanovitve pa do današnjega dneva.

I. O že ustanovljenih podružnicah tako, kakor so podružnice same poročale. Kakor se spodobi, korakala je bela Ljubljana tudi gledé naše družbe s svojo lučjo naprej. Ustanovila se je namreč 27. septembra tu 1. Ljubljanska podružnica. V odbor so se volili: prvomestnik notar Gogola, blagajnik Luka Robič, zapisnikar Lah; podprvomestnik vodja Praprotnik, podblagajnik dr. Starč, podzapisnikar profesor dr. Požar.

15. oktobra se je v Ptuj osnovala podružnica. V načelnštvo so se izvolili: prvomestnik dr. Čuček, blagajnik koncipient dr. Jurtela, zapisnikar učitelj Kavkler.

15. oktobra se je pooblastil biležnik dr. Gršak, da je vstanovil podružnico v Ormoži.

18. oktobra se je podružnica vstanovila v Gorici ter so bili voljeni v načelnštvo: prvomestnik prof. dr. Gregorčič, blagajnik Anton mejni grof Obizzi, zapisnikar učitelj Kanzler; namestniki: Ivančič, Goljevšček in prof. dr. Kos.

25. oktobra se je konstituirala podružnica v Celovcu. Prvomestnik prof. Einšpieler, blagajnik Rossbacher, zapisnikar Hadrup.

20. oktobra so člani Graškega akademičnega društva „Triglav“ sklenili osnovati si podružnico ter sta t. č. predsednik Stud. jur. Rogina ter t. č. tajnik Blaž oznanila ta korak vstanovnemu odboru. 3. novembra se je tam podružnica ustanovila.

Začetkom novembra so predložili oblastnijska pravila za podružnico Celjski rodoljubi pod prvomestništvom dr. Vrečka.

8. novembra se je ustanovila podružnica v Novomestu. Dignitarji so jej: prvomestnik prof. dr. Marinko, blagajnik tiskar Krajec, zapisnikar prof. Koprivšek.

9. novembra se je osnovala podružnica za Metliški okraj. Prvomestnik je dekan Aleš, blagajnik kaplan Jaklič, zapisnikar posestnik Navratil; podprvomestnik notar Štajer, podblagajnik nadučitelj Šest, podzapisnikar pristav Zupan.

15. novembra se je konstituirala podružnica v Turjaku. Odbor jej je: prvomestnik župnik Gruđen, blagajnik oskrbnik Vdovič, tajnik neznan.

19. novembra iz Maribora naznanja dr. Rudolf, da se je tam izvolil podružnični osnovalni odbor ter so mu opravitelji: dr. Radaj, dr. Mlakar in dr. Rudolf.

Razni tukajšnji imenovani so, kakor se umeva ob sebi, tudi dopisovali vstanovnemu odboru v Ljubljano — in sicer nekteri njih celo več nego enkrat.

II. Iz časnikov je izvedel ustanovni odbor o teh-le podružnicah: 30. oktobra se je ustanovila podružnica v Železnikih. V načelnštvo so: župnik Mrak, kaplan M. Kljun in mlinar Oblak.

15. novembra se je osnovala v Bledu. Prvomestnik dekan Razboršek, blagajnik nadučitelj Trojar, zapisnikar Žarkoljub pl. Šraj; podprvomestnik župnik Gnjezda, podblagajnik in podzapisnikar nadučitelj iz Gorij Žirovnik.

8. novembra v Trstu. Prvomestnik župnik sv. Jakoba Fabris, blagajnik in zapisnikar kooperator sv. Antona Varl, podprvomestnik kaplan sv. Jakoba Sever. Odborniki: posestnik Seražin, mehanik Baša, Lloydov uradnik Mavrič, posestnik Hrvat, nadzornik Bunc in Lloydov nadzornik Primožič.

III. Naslednje podružnice se prav sedaj ustanovljajo: 8. oktobra je predsednik Dunajskega akademičnega društva „Slovenije“ drd. med. Marolt sporočal, da hoče sklicati ustanovno sejo.

Vsled izjave 9. oktobra se trudi za podružnično ustanovitev v Kobaridu učitelj Gabršček.

14. oktobra piše iz Sevnice notar-župan Vršec, da oskrbi podružnico za tamošnji sodnijski okraj.

Po pismu 19. oktobra ustanovlja dr. Prus podružnico v Konjicah.

25. oktobra poroča iz Kamene Gorice Adolf pl. Kapus, da je tamošnji župnik Bernik za ustanovitev delovati začel.

Po pismu 30. oktobra osnujeta podružnico na Dovjem župnik Ažman in Kranjskogorski župnik Artelj.

Od 2. novembra snuje na Vrhniki podružnico posestnik Josip Lenarčič.

Po poročilu dekana Rusa iz Litije, 2. novembra, se je tamošnji podružnici v ustanovitev odbral kurat Jernej Zupančič.

Po poročilu 4. novembra začne v Kočevski Osilnici meseca aprila 1886 župan Ožura za podružnico delovati. Takrat se namreč v tamošnjem kraju vrnejo gospodarji, ki so nekteri celó srenjski odborniki, z Oggerskega in Hrvaškega od svojega dela.

Po listu 5. novembra je v Mokronogu prevzel pooblaščenstvo sodnik dr. Škofic.

6. novembra piše dekan Skubic, da poskrbi za ustanovitev ter rad prevzema dopisovanja za Ribnico.

Vsled dopisa župnika Šokliča 10. novembra se podružnica ustanovi v Loki nekako o Božiču.

Po oznanilu 13. novembra jo snuje v Črnomlju učitelj Šetina.

S pismom 19. novembra naznanja iz Šoštanja notar Kavčič, da se v kratkem izvoli tam podružnični ustanovni odbor.

IV. O mogoči ustanovitvi ali neustanovitvi podružnic so vstanovnemu odboru dopisavali ter večkrat prilagali vspešnih svetov: Iz Ormuža tajnik Vekoslav Krajnc. Po vredniku Anton Trstenjaku vodja Bradaška iz Gradca. Iz Poličan župnik Benedikt Jurij. Iz Skal dekan Trafenik. Iz Kranja dekan Mežnarec. Iz Loža župan Gregor Lah. Iz Naklega kaplan Vrhovnik. Iz Spodnje Idrije župnik Horvat. Z Iga župnik Dolenc. Iz Medvod poštar Kavčič. Iz Trsta Ivan Dolinar. Iz Hotedrsice župnik Belar. Iz Dol, v Šmartniški dekaniji, župan Vrtačnik. Iz Iz Starega Trga župnik Davorin Trstenjak. Iz Dražgoš administrator Boncelj. Iz Železnikov kaplan Kljun. Iz Čateža župnik Hofer. Z Ježice župnik Povše. Iz Lahovega pri Novi vasi posestnik Modic. Iz Šmartnega na Paki župan Steblovnik. Iz Moravč kanonik-dekan Toman. Iz Nove Oselice župnik M. Lavrič. Iz Kovorja župnik Krištofič. Iz Celja odvetniški kandidat Ivan Dečak. Od sv. Jošta nad Vrhniko župnik Hočevan. Iz Notranje Bistrice slov. pisatelj Bile. Z Gorij nadučitelj Žirovnik. Iz Kočevja dekan Kresč. Iz Novega mesta državnega pravdnika namestnik dr. Ferijančič. Iz Črnomlja notar Kupljen. Iz Komende sv. Petra posestnikov sin Andrej Mejač.

V. Denarna podpora. Po znanih pravilih dopošiljajo podružnice svoječasno denarne dohodke glavni družbi v Ljubljano. A vendar ta določba ni preprečevala ognjenosti nekterih posameznikov. — Prvi „vinar“ na altar verske ter domovinske ljubavi je položil že pred meseci kaplan iz Naklega Vrhovnik, poslal je 5 gld. 12. septembra je izročila kot pokroviteljica sl. posojilnica v Mariboru 100 gld. 9. oktobra dobročinnny spolek Brouk iz Prage 5 gl. 11. oktobra učiteljski pripravniki iz Kopra podobni ubogi vdovi iz jeruzalemskega templja 5 gld. 20. oktobra dekan Franc Trafenik 10 gld. 7. novembra posestnik Lenart Gradišek 1 gld. 23. nov. župnik v Dornbergu, Filip Kramar 3 gld. 23. novembra kaplan Vrhovnik zopetnih 5 gl. — Ne moremo tajiti, da bi nam ne bili dobro došli ti darovi v prvih potrebah vstanovne družbe. Sicer so pa koj ob svojih začetnih shodih podružnice in domoljubje nabirali sem ter tje procej denarja ter ga sami pobrestili sadonosno. Tako n. pr. so priprosti seljaki v Naklem 18. oktobra zložili 18 gld. 80 kr. V Ptujem pa se je nabralo ob ustanovi tamošnje podružnice 60 gld.

To je tedaj delovanje in vspeh delovanja družbe sv. Cirila in Metoda.

8. novembra so se zbrali vsi peteri udje vstanovnega odbora v Ljubljani in njega prvomestnik je prevzel nalogo posameznim objavljenim nasvetom vstreči s spisi, ki je sam sestavi. V najkrajšem času se vse potrebno priobči ter tudi dopošlje onim, ki želé polajšave v svojem poslovanju. — Trdno se

upa, da se bo po vzajemnem trudu družba sv. Cirila in Metoda razširila po vseh pokrajinah, kjer nam doni na uho mili slovenski glas.

Roko k sodelovanju podá naj nam brezskrbno tu vsak; bodisi ktereга-koli stanú in ktereга-koli dostojanstva. Družba namreč strogo izključuje vsako kakoršno si bodi politično primešavanje. Po eminentno vernem in eminentno patrijotičnem polji orje te družbe napredujoči pljug. Smoter ji je verska ter védnostna izobrazba ljubljeneга rodú. Če kdo, smé si biti pač družba sv. Cirila in Metoda svesta in smé si ostati svesta, da prav ona deluje v najvišjenem pomenu naše devize: Vse za Boga, vse za cesarja, vse za domovino!

V Ljubljani, 22. novembra 1885.

Ustanovni odbor družbe sv. Cirila in Metoda.

Z balkanskega bojišča.

Od kar se je vojska pričela, zgubili so Bolgari mrtvih in ranjenih 2000 mož; med temi je po naj-novejšem telegramu 200 mrtvih, kar se nam pač nekoliko prepričilo število dozdeva pri tolikanj hudih bojih, ki so jih imeli. Večina ranjenih ni nevarno poškodovana. Hudo ranjenih imajo menda samo 350 mož. Tri dni že videti so po bojiščih zdravstveniki, ki se pečajo s pokopavanje mrtvih, med kterimi je večina Srbov. Pri bolgarskih sprednjih stražah oglasilo se je v novjšem času več nego 500 Srbov, ki so prišli podajati se, le da bi kaj jesti dobili; večina teh usmiljenja vrednih ljudi že po več dni ni nič jedlo. Bolgari so vse sprejeli in so jih v Sofijo odpeljali, kjer lepo ž njimi ravnaajo. Druzih zanimivih novic do sedaj še nimamo.

Vsaka pregreha, vsako zlodejstvo maščuje se že na tem svetu prej ali poznej. Da je bil srbski napad na Bolgare zlodejstvo v pravem pomenu besede, prepričal se je Milan lahko sedaj, ko mu Bolgari pobijajo in vničujejo batalijon za batalijonom. Škoda, da mora nedolžni narod trpeti, kar je njegov predrzni kralj grešil in kteremu je za zlodejstvo takoj osoda za petami bila že pri Slivniških zakopih, kjer so se izvežbani srbski batalijoni jeli umikati ne-veščim, a tembolj hrabrim bolgarskim prostovoljcem. Bolgari svoj živ dan Srbom niso nič žalega storili, pač pa so jim v srbsko-turških vojskah sami na pomoč hiteli. Za plačo dobili so boj napovedan, ker se je kralju Milanu tako umestno zdelo. Kaj pak, da narod srbski tudi ni bil čisto nedolžen pri tem, ker je v vojsko silil. Se vé, da tako lepe prilike ni kmalo dobiti, kakor je bila ravno sedaj v Bolgariji; čete in knez na turški meji, kjer so pričakovali turškega navala. Namesto tega dobili so Srbe, kterih se živ krst nadjal ni! Kaj je bilo toraj laglje, kakor da so Srbe dan na dan zmagoslavno(?) prodirali na bolgarskih tleh in se Sofiji bližali, ker niso imeli nikakega nasprotnika. Peščica vojakov, ki so doma ostali za varstvo, se jim pač ni mogla vstavljati, onemogli starci pa še manj. Gledé tega pač ves srbski napad ni drugega nego nepopisljiva strahopetnost. V zgodovini olikanih narodov ni enacega prizora, da bi se bili med seboj kedaj tako zavrato napadali, kakor je napadla Srbija Bolgarijo. Navada je med državami, kedar se kličejo na dvoboj kakor tudi med posamičniki, da to poprej drug drugemu naznanijo vsaj toliko časa, da se oba lahko pripravita in pa da mu povedó, zakaj da se bodo. Ali je Srbija te mednarodne dolžnosti spolnila? Ne! niti ene niti druge ne! In kakošen povod imela je srbska vlada Bolgare napadati. Prav nobenega ne; k večjemu če bi se hoteli ozirati morda na tajno željo srbskega kralja, ki je hotel slišati, kako da njegovi novi na Francoskem vlti topovi pokajo.

Res prav lepo so mu pokali tako dolgo, dokler ni bilo bolgarskih čet na pregled; prav glasno so oznanjevali srbsko hrabrost med svet, dokler jim ni knez Aleksander pred Slivnico zamašil bronastih ust. Skoraj po bliskovo hitel je Aleksander s svojimi batalijoni iz iztočne Rumelije na bojišče, da kaznuje predrzneža in kaznoval ga je v resnici po zasluženju.

Ta čin bolgarskega naroda zasluži, da se zapiše z zlatimi črkami v zgodovino, kajti le pomislite: Bolgarska vojska vsa kolikor jo imajo, stoji na južnoiztočni meji, kjer so s knezom vred pričakovali Turkov. V tem trenutku zmislil si Milan na nasprotni strani, da bi se bilo dobro Sofije polastiti ter hitro svoje čete v Bolgarijo potisne. Srbski glavni tabor je komaj 80 kilometrov oddaljen bil od Sofije

v Pirotu, knez Aleksander pa več nego trikrat toliko od svojega glavnega mesta, s kterim pa niti po železnici ni v zvezi, temveč mora napadeni domovini na pomoč hiteti s svojimi vojniki po slabih cestah, da pride prej ko prej na bojišče. Le nekaj zvestih in hrabrih imel je okoli sebe in s temi je hitel dalje Milanu nasproti, jedro armade pomikalo se je pa s težavo po slabih cestah za njim. Na Slivniških prikopih so ga še le došli, kjer se je že levo enako boril vedno v prvih vrstah stojéč.

Kako nasprotje zopet med njim in Milanom! Aleksander med pokanjem pušek in gromom topov, Milan pa 20 kilometrov daleč od borišča in — tudi vojsko vodi. Obdan je od bliščečega generalštaba, v kterem se zapoveduje 75.000 možem v treh kolonah proti Slivnici. Knez Aleksander je sam sebi generalštab, kajti niti potrebnega števila štabnih častnikov nima, ker mu je ruski car ravno nekoliko poprej vse više častnike pobral. Tudi drugih za vojsko potrebnih sredstev mu manjka; nima ne ženije, ne izvažbene artilerije in ne drugega primerneга. Sam mora vravnati predstražno službo, sam moral je določevati topničarjem, kam da naj se postavijo s svojimi topovi, da bodo vspešneje streljali. Sam je kazal in določeval prostore, kje naj se napravijo zakopi, kje redute, kje druge vtrdbine in vse to pri pičlem številu 20.000 mož, kteremu je nasproti stalo 75.000 Srbov.

Če se ne bodo druge velesile Srbiji po robu postavile, se bodo Srbi še enkrat obrnili proti Sofiji, ktere se polastiti so se zakleli. Toda naj le gredó, če jo tudi vzamejo (saj obdržali je ne bodo), jim ne bo na slavo, kajti Slivnice jim nihče več ne odvzame in naj bi se tudi dveh Sofij polastili, je ne zbrisejo. Cesar je Milan iskal, to je pri Slivnici našel; kar je bil Sedan za Napoleona, to zna postati Slivnica za Milana.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. novembra.

Notranje dežele.

Deželni zbori pričnó se danes po celi Avstriji; le Tržaški je preložen na poznejši čas, ker nimajo še pripravljenih potrebnih zapisnikov, v ktere mora priti 380 novih volilcev. Tržaška „irredenta“, ktera ima na ondašnjem magistratu svoje gnjezdo, se je do sedaj trmoglavno držala mestnega štatuta pri volitvah, ker ji je bil na korist. Tisti štatut je že silno star in določuje, da imajo v Trstu samo meščanje volilno pravico. Občinska postava, iz novega časa, pa to drugače določuje. Ta daje volilno pravico v občini vsem tistim prebivalcem, kteri ondi davek plačujejo. Ker je pa v Trstu takih davkoplačevalcev blizu 400, ki nimajo še občinske pravice, ktera se v Trstu navadno le tistim daje, ki so zvesti podporniki „irredente“, so vsi ti letos volilno pravico zahtevali. Tak prevrat v občinskem redu bi pa dostikrat „irredenti“ pot preprečil in so zato tem 380 dobrih avstrijcem volilno pravico lahoni trdovratno odrekli. Le-ti so se pa pritožili na višje instance in jim je najvišji upravi sodni dvor pripoznal volilno pravico, na kar se je Tržaška „irredenta“ še enkrat pritožila na ministerstvo. Vsled tega so se volitve zavlekle in ob enem pa tudi deželni zbor sam.

Poleg raznih drugih jako važnih predmetov se bode bavil državni zbor menda tudi z napravo *verske šole*, ktere so liberalci pred nekaj leti prestrojili v brezverske šole. Pri nas na Kranjskem se ta preosnova ne čuti, ker so zavoljo jednostranskega veroizpovedanja prebivalstva šole ostale katoliške. Drugače pa je to po mestih, kjer prebivajo ljudje raznih narodnost skupaj, kterih otroci vsi eno in tisto šolo obiskujejo. Iz teh šol pregnal se je ves krščanski duh in se goji brezverstvo, da je groza. Vseh konservativnih poslancev brez ozira narodnosti naloga mora biti, za to skrbeti, da se v naše šole zopet povrne temelj naše države — katoličanstvo — in to ne le po posamičnih kraljevinah ali mestih, temveč po celi državi! Liberalizem, kakoršen je dandanes in kolikor ga je še, zajema vso svoje podporo iz brezverskih šol. Naj se le tiste odpravijo in spodbilo se bode stališče liberalizmu; človeška družba bode pa zopet postala, kakor je bila poprej, dokler je liberalizem še ni bil okužil. Kedar se bodo narodnosti otrebile liberalnega plevla, tedaj povrnila se bode ta zopet ljubezen in pravo bratstvo med ljudi. Tretje — enakosti pa ne bo nikdar, ker je sploh v javnem življenju ni, in je vse, kar so liberalci svoj živ dan o njej klobasali — gola sleparija.

Zoper *delo po kaznilnicah* vzdignila se je obrtniška zadruga na Dunaju ter izvolila med sabo odsek, da se začne delovanje. Najprvo pošilja ta odsek okrožnico do vseh zadrug v Avstriji, v kteri jih vabi, naj pristopijo protestu. V ti okrožnici dokazuje, da se po obrtniškem delu vsake

vrste, kakor se v okrožnici posamez našteva, odteguje obrtnikom na leto 12 milijonov gold. zaslužka. Odsek je sklenil to-le: 1. Hoče peticijo poslati slavnemu državnemu zboru ter prositi vse klube v zbornici, da podpirajo to peticijo. 2. Hoče povabiti vse zadruge po kronovinah, da pristopijo teh peticiji. 3. Hoče sklicati zbere obrtnikov, da sklepajo o resolucijah, ki povdarjajo to peticijo. 4. Izdati se ima poljudno pisana brošura, ki bode razjasnovala, kako zelo sedanji sistem zakupa (Pachtsystem) ne oškoduje le obrtnikov in delavcev, marveč tudi konečni namen kazni. — Dunajska zadruga v ti okrožnici povdarja, da so v inozemstvu spoznali, da je obrtniški zakupni sistem pogubonosn, in da naj država skrbi po drugi poti, da vjetnikom preskrbi dela itd. — Mislimo, da se delavske zadruge povsod zlagajo s takimi opravičenimi pritožbami; za vlado pa nastane skrb in dolžnost skrbeti, da se delavna moč po zaporih kako drugače plodonosno obrača.

Vnanje države.

Bolgarski dijaki iz vseh evropskih vseučilišč hiteli so minuli teden preko Dunaja domu napadeni domovini na pomoč. Preden so se na ta domoljubni korak odločili, brzojavili so knezu po dovoljenje. Knez jim je odgovoril, da naj za sedaj le še ostanejo pri knjigah, ker ni še tolikošnje nevarnosti. Toda gorečnost mladih Bolgarov bila je večja, nego vboj-ljivost njihova in jeli so iz vseh krajev Evrope skupaj shajati se na Dunaju, ktereга so si izvolili za zbirališče. Ondi so jih na silno navdušen način sprejemala društva slovanskih dijakov, med kterimi je „Slovenija“, društvo naših rojakov, prvo častno mesto zavzemala. To so Vam bili pravi slavnostni dnevi za Dunaj, kedar je jugoslovanska mladež polna največjega navdušenja kretala po Dunajskih ulicah na državni kolodvor, kjer se je zbralo slovanskega sveta na tisoče in tisoče, ki je mlade Bolgare spremljal na jako resnobnem potu. Slovanske pesmi in govori glasili so se v vseh slovanskih jezikih, še celo Srbi stiskali so odhajajočim Bolgarom s solznimi očmi roko, in jih prosili, da naj ne zamerijo tega srbskemu narodu, kar so nekteri ošabni zakrivil. „Naprej zastava slave“ in „U boj, u boj!“ donelo je iz sto in sto grl, preden se je vlak pomikati jel proti jugu, kjer puška puca in gromé topovi. „Z Bogom bratje!“ poslavljali so se Bolgari, morda je to naše poslednje poslovilo, kajti resna je pot, ktero smo nastopili in sveta naloga, kteri hočemo posvetiti svojo srčno kri. Ko se je vlak, v kterem je pet voz bolgarskih dijakov prostovoljcev sedelo, naprej pomikati začel, zadoneli so jim zopet prisrčni pozdravi na pot in želja na srečno in veselo svidenje.

Razglas *narodne irske zveze* svetuje Ireem, naj ne zaupajo ne liberalni ne konservativni stranki in naj branijo, kolikor morejo, da vlada ne pride v roke taki potuhnjeni in nezmožni vladi, to je baje odobril tudi Parnell.

Francoska zbornica je zavrgla s 305 zoper 243 glasov volitev štirih konservativnih poslancev okraja Tarnet Garone, ker jim je duhovščina pomagala! — Vladni predlog za dovolitev 75 milijonov za Tonking in 4 milijonov za Madagaskar je prišel v zbornico in se je izročil komisiji 33 udov. — Vlada (ministerstvo) je sklenila, da se ne bode ozirala na sklepe odseka republikancev, sprejete v Grand-Orient, a sedaj je prišla zaradi tega v opozicijo s Lakroy-om, Clemenceau-om in tovariši, in nastal je razkol med republikanci. Brisson bode baje rekel: kabinet bode ravnal po svoji previdnosti in predložil reforme, a ne bode se podvrgel vsakemu malemu številu republikanske večine. S tem se vojska napoveduje frامasonom, ki bi radi strahovali zbornico in senat, ministerstvo in Grevy-ja, kakor nekda jakobinovci v prvi revoluciji.

Izvirni dopisi.

Passau, 22. nov. Danes nas je vlak prestavil čez avstrijsko mejo na Bavarsko. Zjutraj odpeljal sem se iz Gmundena, kjer sem prenočil. Gmunden je prijazno mestice, ležeče ob velikem jezeru. Cerkve ima tri: mestno župnijsko, kapucinsko in nunsko. Maševal sem v kapucinski. Tu sem slišal spodbudno ljudsko petje. Človeka kar pretrese ta mnogobrojni pevski zbor, kajti tu pojejo vsi brez razločka: stari in mladi, možki in ženske. Ker je cerkev dokaj prostorna in je bilo v njej gotovo čez 1000 ljudi, si lahko mislimo, kako veličastno se sliši iz toliko grl: „Hier liegt vor Deiner Majestät“. O da bi se pač tudi v naši dragi domovini ogreli za splošno petje v cerkvi! Kako bi blažila takošna slovesna molitev srca našega ljudstva!

Ker je bila ta dan nedelja, prišlo je v Gmunden mnogo kmetiškijh ljudi iz okolice. Vidi se ljudstvu na obleki, da je večinoma premožno, ali da vsaj mnogo drži na zunanje. Ženske nosijo črne, svilene robe na glavi, ktere so le zadej nekoliko privezane, da jim visé daleč po ramih. Sicer pa se vidi mnogo lepih obrazov in tipus kaže pri zgornjih Avstrijcih bolj na črnkasto kakor na svitlo polt.

Iz Gmundena se peljamo naravnost v Passau, kamor vozi vlak štiri ure. Znamenitnejša kraja na tej progi sta Ried in Suben. Passau ima kaj lepo lego. Mesto stoji ravno pri iztoku reke Inn v Donavo. Posebno znamenita je stolna cerkev, rekel bi ena najlepših, kar sem jih sploh videl. Dolga je 115 korakov do prezbiterija; prezbiterij pa še meri 30 korakov, toraj skupaj 145. Vsa je okrašena s krasnimi arabeskami in podobami. Opominjala me je na cerkev sv. Petra v Rimu, seveda je veliko manjša. Tu smo zamenjali tudi naš denar z nemškimi markami. Za 100 gld. sem dobil 161 mark. Tudi ure se morajo tukaj regulirati, ker se prične Monakovski čas (Münchener Zeit), po katerem je avstrijska ura 7 minut pred bavarsko.

Domače novice.

(Za poplavljen Gorenjce) izkazanih je do danes pri c. kr. deželnem predsedništvu 2097 gold. 2 kr. nabranih milodarov.

(Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Te dni pričnó se avstrijski deželni zbori; deželni poslanci snidejo se k tretjemu zborovanju cele sesije in bodo poslovali do božiča. Ta dogodek, brez dvoma najvažnejši v našem notranjem političnem življenji, utegne najbolj vzbujati javno pozornost. Naravnost tedaj, da se ž njim pečajo te dni malo da ne vsi avstrijski politični časopisi. Tudi naši slovenski časopisi spregovorili so že o tem predmetu manj ali več, pozdravili slovenske deželne poslance. Pri tem razmišljanju vrine se tudi nam nehoté sledeča misel. Bi li ne bilo primerno, da se narodni gg. deželni poslanci pri tej priliki spomnijo tudi na „Narodni Dom“? Vemo in prepričani smo, da so o njegovi koristi in pomembnosti za slovenski narod popolnoma uverjeni. Podjetje snuje se že lepo število let in želeli bi bilo, da se čim preje tem bolje izvrši. Treba vsestranskega napora in velike požrtvovalnosti. Izumili so se že vsi mogoči načini, ki naj bi podjetje pospeševali. Jeden teh je tudi naš, namreč z nabiranjem prostovoljnih doneskov na krajcarske in desetkrajcarske knjižice, „Narodnemu Domu“ pomagati na noge. Zeló bi nam tedaj gg. deželni poslanci ustregli in stvar bi na slovensko prebivalstvo gotovo ugodno vplivala, ako bi hoteli skupaj zbrati storiti kaj v prospeh naše ideje, naročiti kaj knjižice in žrtvovati nekoliko za vresničenje te ideje, ki ima tako blag konečni namen. — Razprodanih imamo sedaj 23 krajcarskih knjižic; zadnje dni smo dobili 22. knjižico pod št. 17 (poverjenik g. J. K.) iz Novoga mesta in 23. pod št. 158 (poverjenik g. G. M.) iz Ljubljane. Razun tega došlo nam je tudi v pretečenem tednu zopet nekaj manjših svot, nabranih deloma na krajcarske, deloma na desetkrajcarske knjižice. Najtoplejšo zahvalo gg. nabiralcem za njihov marljiv trud! — (Denar in oglašila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Odbor.

(V čitalnični restavraciji) v Ljubljani se bodo odslej dobivale zmiraj sveže klobase, jetrne, krvave in mesene, doma narejene; začetek že danes. — Govorica, da sedanji gostilničar gosp. Cesarič popusti to gostilnico, je prazna in izmišljena.

(Najdenega je nekaj denarja) na dolenjski cesti blizu Rudnika in ga imajo sedaj na magistratu, kamor ga je pošten človek oddal. Kdor ga je zgubil, oglašaj naj se tje kaj ponj.

(Kmetijska potovalna predavanja) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. G. Pirc v soboto 28. t. m. dopoldne v Ribnici, v nedeljo 29. t. m. dopoldne v Dolenji vasi, popoldne v Sodražici in v ponedeljek 30. t. m. popoldne v Loškem potoku.

(Brzjavni tečaj) odprl se bode 14. dec. t. l. pri c. kr. poštne in brzjavne ravnateljstvu v Trstu in bode trajal blizo 5 mesecev. V njem se podo vežbali pripravniki za poštne in brzjavne službe. Prosilci oglašajo naj se za sprejem po lastno-ročno pisanih prošnjah vsaj do 10. decembra pri c. k. poštne in brzjavne ravnateljstvu v Trstu ter naj dokažejo: da niso manj kakor 18 in ne več kakor 30 let stari, da so do sedaj neomadeževani, s čim se pečajo, študije, posebno da so dobro dovršili veliko gimnazijo, veliko realko ali pa kake druge tema dvema enake srednje šole v civilu ali pri vojakih, konečno pa še, da so tudi telesno sposobni za opravljanje poštne in brzjavne službe. Od kandidatov se ob enem zahteva znanje nemščine,

ter toliko francoščine, da so vstani pisma iz tega jezika prestavljati. Poseben ozir se bo pa jemal na tiste prosilce, ki znajo še kak drug domač ali tuj jezik. Na prošnje, ki bodo prepozno došle, se ne bodo ozirali.

(Ugovor Tržaškega magistrata) proti odloku najvišjega upravnega dvora, da se ima v Trstu 380 davkoplačevalcem dati volilna pravica, zavrglo je ministerstvo notranjih zadev. Na podlagi tega je cesarsko namestništvo v Trstu zopet zaukazalo magistratu, da naj nemudoma sestavi za volitev potrebne zapisnike. Kaj bode li sedaj magistrat naredil? Kam hoče še ugovarjati? Ne bo mu drugzega ostalo, kakor volilne zapisnike za 380 mož pomnožiti.

(Pulj) dobi nove primorske topove, ki bodo tako veliki in težki, da se na Dunaji v generalnem nadzorništvu avstrijskih železnic že posvetujejo, na kak način da bodo po dotičnih progah mostove podprli, da se pod neznosno težo ne bodo podirali.

Razne reči.

— Mednarodna konferenca za določitev jednotnega glasbenega tona na Dunaji, ki se je začela 16. novembra in je zborovala 16., 17., 18. in 19. novembra je v poslednji seji sklenila naslednje: I. Naj bode jednoten mednarodni normalni vzorni vglasovalni ton. Ta vglasovalni ton naj bode tist a, čegar visočina se naznanja z 870 prostimi tresleji v sekundi. Da se dobiva ta ton, napraviti se imajo po vednostnih pravih vzorne vglasovalne vilice tako, da bodo pri toploti 15° po Celsiji dajale vzorni (normalni) ton. Da se izpelje ta sklep, ki je za praktično gojitev godbe nepogojno potreben, priporoča imenovana konferenca enoglasno vsem vladam naslednje ravnanje. — II. To normalno vglasenje mora biti splošno in obligatno. Prav posebno naj to velja za vse javne in zasebne učilnice, v katerih se v godbi podučuje, istotako po vseh muzikalnih društvih, gledališčih itd. Pri vojaški godbi naj se normalno vglasenje vpelje brž ko bode mogoče, najkasneje pa dosihdôb, ko se napravi novo, leseno in piskalno orodje. Patronom in predstojnikom se priporoča, da dajo orglje vglasiti po vzornem tonu, brž ko brž, vsekako pa kedar se kaj novega napravi ali kaj popravi. — III. Kar se tiče časa, v katerem se ima vpeljati ta vzorni ton, naj stavijo posamezne države kratke obroke. — IV. Da se obvaruje normalni ton prenašanja, naj se sledeče naroči: 1. Vsi zavodi in društva, ki so dolžne sprejeti normalni vglasovalni ton, so odgovorne v svojem delokrogu in so dolžne imeti poverjene (verifikovane) vilice. Telesa, drugače se glaseča, glasovalni jeziki, glasovalne piščali in druge take reči niso sposobne, da bi dajale pravi glas. 2. Vlade naj po svojih organih stalno nadzorujejo, ali se je ohranil po zavodih nespremenjeno vzorni vglasovalni ton. 3. Država naj pooblašča kak urad, da shrani vzorne vilice, po teh naj le-ta preskuša vse vglasovalne vilice, oziroma popravlja in zaznamuje. 4. Za preskušnjo in potrjenje naj veljajo le take vilice, ki imajo naslednje lastnosti: a) vilice naj bodo iz vlitega ne vtrjenega jekla; b) roglja naj bosta vzporedna in najmanj po pol centimetra široka; c) prostora, kamor se kolek pritisne naj bode med odprtino rogljev in med držajem najmanj za 1 centimeter; d) vilice, ki se imajo verifikovati morejo biti brez rje lepo belo oglašene ali povišnjene. 5. Verifikovalni urad mora potrditi, da so vglasovalne vilice prave najprej tako, da pritisne jednotni mednarodni potrjilni (verifikovalni) kolek, ki ima v elipsi tresovalno številko 870, a tudi mora pritisniti kolek dotične države. To so bili glavni sklepi, tem so pa še dodali nekatere nauke: da se ohrani normalna vglasba naj se naroči vsem gledališčem še naslednje: 1. Pihalna orodja naj bodo uglašena na 24° Celsija. Izdelovatelj naj bo za to porok. 2. Najpripravnejše orodje, da se ohrani vzorni normalni ton so vilice, ktere premika elektro-magnetika. Ako takih ni, sme se obče še le vglasiti, ako je do dobrega razgreto. 3. Orglje naj bodo vglasene za srednjo temperaturo, ki ugaja njihov posebnim razmeram. Poslednjič še predlaga sekcijški svetovalec dr. Zeller: naj se vstanové vojaški muzični centralni uradi, da se izpeljejo točke v tej konferenci sprejete.

Telegrami.

Dunaj, 25. nov. „Wr. Ztg.“ objavlja, da je cesar podelil baronu Kraussu, namestniškemu sovetniku na Dunaji, kterega je začasnó določil v službovanje pri policijskem ravnateljstvu na Dunaji, značaj in naslov dvornega sovetnika.

Dunaj, 25. nov. „Times“ pišejo iz srbskega vira, da je Milan sklenil odpovedati se. Ponudbo prijateljev je tudi odbil, da naj bi prestol odstopil svojemu sinu, za

kterega naj bi vladala do polnoletnosti kraljica. Milan se je odločil, da se na Francosko poda. Dalje „Times“ trdijo, da name-rava Avstrija Srbijo zasesti, ker hoče Karadjordjeviču zasedanje srbskega prestola zabraniti. Dunajski oficijozus pa na vse usta trdi, da o takih nakanah Avstrije v Dunajskih merodajnih krogih še nihče nič ne ve.

Sofija, 24. nov. Kneževa depeša iz Caribroda 24. novembra javlja vladi, da je ob 4. uri popoldne sovražnik centrum napadel, ob 1/4 na 6 so ga pa Bolgari že iz reda spravili in nazaj potisnili. Bolgarske sprednje straže so že na meji. Srbi so se umaknili iz Trna.

Bukarest, 24. nov. Pred Vidinom se je po celem desnem krilu boj zopet pričel.

Atene, 24. nov. Več polkov odšlo je iz novega v Tesalijo.

Amsterdam, 25. nov. Na mnogobrojnem zboru socijaldemokratov, pri katerem je bilo tudi mnogo žensk, govorili so jako dražljivo proti kapitalu, in proti vladi. Konečno so se stekli in so se stolov za orožje poslužili. 50 policistov izgnalo je zbor narazen z golimi sabljami.

Madrid, 25. nov. Kralj je včeraj zbolel za difteritiko. Kraljeva družina, ministri in zdravniki hiteli so v Pardo. Zvečer mu je odleglo. Zaukazale so se zanj javne molitve.

Úmrli so:

22. nov. Marija Peteln, gostija, 60 let, pljučnica.
23. nov. Anton Hrovat, delavec, 67 let, Marasmus.

Tujci.

23. novembra.

Pri **Maliču**: Baron Dewez, c. k. uradnik, z Dunaja. — Ott, Parl, Banuch, Eiselt in Fussel, trgovci, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Karl Fischer, trgovec, s soprogo, z Dunaja. — Ulrich, Tausig in Jelenek, trgovci, z Dunaja. — Celestin Andrian, c. k. nadporočnik, iz Trsta. — A. Kalister, zasebnik, iz Reke. — S. Zupan, katehet, iz Loke. — Janez Stariha, posestnik, iz Vinice.

Pri **Bavarskem dvoru**: And. Sillon, zasebnik, s sestro, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Hausner in Meller, trgovca, z Dunaja. — David Wahl, krošnjar, z Dunaja. — Ig. Lukschik, trg. pot. iz Brna.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

25. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 35 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	874 „ — „
Kreditne akcije	285 „ — „
London	125 „ 65 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 99 „
Ces. cekini	5 „ 97 „
Nemške marke	61 „ 75 „

A. SCHWEIGER,

zobozdravnik,

Franc Jožefova cesta št. 5 v I. nadstr.,

ordinira dopoldne od 9.—1/2 1. ure in popoldne od 3.—5. ure. (4)

Ravnokar je izšla ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

IVAN BELEC,

župnik.

(13) Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najmanjsto brezplačno.